

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

София, 2024 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА – Заместник министър-председател и министър
на финансите

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 2017 г., посл. доп., бр. 102 от 2022 г.).

Правната уредба във връзка с управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) беше регламентирана чрез Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ). Приетият през 2015 г. закон и последващите изменения в него допринесоха за постигане на устойчивост на регулаторната среда и максимално кодифициране и унифициране на правилата, по които се управляват и разходват средствата от ЕСИФ. С оглед гарантиране, че системите за

управление и контрол на програмите са създадени в съответствие с общите принципи и с правилата за отделните фондове и че тези системи функционират ефективно, е предвидено в чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕСИФ и задължението на управляващите органи да отговарят за предотвратяването, откриването и коригиране на нередности, включително за извършването на финансови корекции. Производството по определяне и извършване на финансови корекции е регламентирано в раздел III на глава пета „Финансово управление и контрол“ на закона, като в чл. 70 са посочени основанията, на които финансовата подкрепа със средствата от ЕСИФ, може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция. С оглед гарантиране на правната сигурност на бенефициентите изброяването е изчерпателно. Размерът на финансовата корекция следва да е равен на реално установените финансови последици на нарушението върху допустимите разходи. Поради което в закона изрично е предвидено при определяне на финансови корекции за нередности за нарушаване на правилата за държавната помощ, при постъпили инцидентни приходи или за друго нарушение на приложимото право на Европейския съюз и/или българското законодателство и/или сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България по програмите за европейско териториално сътрудничество, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕС, да се прилага диференциалният метод. Когато поради естеството на нарушението е невъзможно да се даде количествено изражение на финансовите последици, за определянето на финансовата корекция се прилага процентен показател спрямо засегнатите от нарушението разходи. Предвидено е размерът на финансовите корекции да може да се определя по пропорционалния метод за нередности за конфликт на интереси, за нарушаване на принципите за добро финансово управление, за нарушаване на изискването за дълготрайност на операциите, за липса на одитна следа, за неизпълнение на мерките за видимост, за неизпълнение на одобрени индикатори, както и за нарушения на правилата за определяне на изпълнител.

Съгласно чл. 70, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) случаите на нередности, съставляващи нарушение на правилата за определяне на изпълнител по глава четвърта от закона, извършени чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, които имат или биха имали за последица нанасянето на вреда на средства от ЕФСУ, за които се извършват финансови корекции по чл. 70, ал. 1, т. 9 от ЗУСЕФСУ, се определят с нормативен акт на Министерския съвет. Съгласно чл. 72, ал. 5, минималните и максималните стойности на процентните показатели на финансовите корекции, се определят със същия акт.

В изпълнение на цитираните разпоредби на закона в редакцията му от ДВ, бр. 74 от 2016 г., с ПМС № 57 от 28.03.2017 г. беше приета и се прилага Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (Наредбата).

Приемането на европейската правна рамка по отношение на управлението на средствата от фондовете при споделено управление за програмен период 2021-2027 г., базирана основно на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив

преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060), както и на съответните регламенти по отделните фондове, поради необходимостта от изменение и допълнение на ЗУСЕСИФ. Със Закона за изменение и допълнение на ЗУСЕСИФ (обн. ДВ, бр. 51 от 2022 г.) е осигурена максимална хармонизация на националната законова рамка с европейската правна рамка, относима към новия програмен период 2021-2027 г., включително е изменено наименованието на закона - Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ). По отношение на текстовете, касаещи финансовите корекции, промените са единични, предимно свързани с препращане към разпоредби на съответните актове на Европейския съюз, приложими за програмен период 2021-2027 г.

Към настоящия момент Наредбата се прилага и по отношение на новия програмен период на основание § 71, ал. 3 от ПРЗ на ЗИД на ЗУСЕСИФ, но същата не е приведена в съответствие със законодателството, приложимо за програмен период 2021-2027 г. - в заглавието и в текста на Наредбата позоваванията на закона са неактуални, а съставите, включени в Приложение № 2 към Наредбата препращат към актове на европейското законодателство, приложими за програмен период 2014-2020 г.

Същевременно, извършеният анализ на практиката на българските съдилища във връзка с актове по определяне на финансови корекции посочи слабости и пропуски в нормативната база, които затрудняват прилагането на необходимите корективни мерки. В този смисъл, ефективното управление на средствата от европейските фондове също изисква актуализиране на Наредбата.

Целта на предлагания акт е посочената Наредба да бъде приведена в съответствие със законодателството, приложимо за програмен период 2021-2027 г., както и да бъде надградена с опита, натрупан в процеса по определяне на финансови корекции през програмен период 2014-2020 г.

В тази връзка, проектът на акт предвижда допълнение в текста на Наредбата във връзка с определянето на финансова корекция при констатирана нередност по т. 6 от Приложение № 2, като са разгледани различни хипотези – неизпълнение на един или повече индикатора, касаещи отделни разходи, различни допустими разходи, едни и същи допустими разходи.

Въз основа на практиката на управляващите органи през програмен период 2014-2020 г. и в изпълнение на т. 1.5 от Насоките на Европейската комисия за определяне на финансови корекции, които следва да бъдат извършвани върху финансираните от Съюза разходи в рамките на споделеното управление в случай на неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки, приети с решение на Европейската комисия С (2019) 3452 от 14.05.2019 г., в текста на Наредбата е предвиден чл. 7а, уреждащ случаите, в които нередност по Приложение № 1 и Приложение № 1а е свързана с някое от изчерпателно изброените в нормата престъпления от Наказателния кодекс, установено с влязъл в сила акт на компетентен орган. Предвидено е в тези случаи да се определя финансова корекция в размер на 100 %. Посочените в чл. 7а състави на престъпления от Наказателния кодекс съответстват на престъпленията по чл. 3, параграф 2, буква "б", чл. 4 и чл. 5 от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ, L 198/29 от 28 юли 2017 г.).

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 възпроизвежда посочените Насоки на Европейската комисия за определяне на финансови корекции, които следва да бъдат извършвани върху финансираните от Съюза разходи в рамките на споделеното управление в случай на неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки. Предвид обстоятелството, че Насоките не са изменени, промените в приложението са свързани с прецизиране на съставите на нарушенията, като се указва, че същите касаят и процедурите за избор с публична покана, и са включени препратки към приложимите подзаконовни нормативни актове.

Измененията и допълненията, предложени в Приложение № 2 към чл. 2, ал. 2 са свързани с актуализиране на препратките към приложимите регламенти. Максималният размер на процентния показател на финансовата корекция по т. 5 „Неизпълнение на мерките за видимост, прозрачност и комуникация, задължителни за бенефициентите“ е синхронизиран с посочения в чл. 50, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година, а именно – 3 на сто. В допълнение, за нарушението по т. 2 „Нарушаване на принципите за добро финансово управление в съответствие с изискванията на чл. 33, чл. 36, параграф 1 и чл. 61 от Регламент (ЕС) 2018/1046“ е добавен още един процентен показател (2 %) за случаи, при които тежестта на нарушението няма да отговаря на минималния размер, прилаган досега – 5%.

Предвижда се Наредбата да се прилага и по отношение на Програмите за европейско териториално сътрудничество за периода 2021 – 2027 г., в които Република България участва; по отношение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2021 – 2027, доколкото е предвидено в Закона за подпомагане на земеделските производители или в акт по неговото прилагане и по отношение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, доколкото друго не е предвидено в Регламентите за изпълнението им.

В Преходните и заключителни разпоредби на предлагания акт е предвидено разпоредбите на наредбата, отменени или изменени с постановлението, да запазят своето действие по отношение на изпълнението, управлението и контрола на програмите от програмен период 2014-2020. Изключение е предвидено за разпоредбите на § 8 и § 11 от Постановлението, които ще се прилагат за всички производства по определяне на финансови корекции, започнали след влизането му в сила.

С проекта на акт изрично се уреждат и случаите на административни договори, сключени по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, открити преди 25 декември 2015 г. (преди влизане в сила на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове), в които са предвидени стойности на процентни показатели за финансова корекция за неизпълнение на одобрени индикатори. Ще бъде предвидено финансовата корекция да се определя съгласно стойностите и по начина, посочени в тези договори.

Резултатът от приемането на постановлението ще бъде актуализирана подзаконова нормативна уредба за предприемане на корективни мерки при установени нередности, което ще оптимизира процесите по управление на средствата и ще съдейства за защитата на финансовите интереси на ЕС и на донорските програми.

За приемането на проекта на Постановление на Министерския съвет не са необходими допълнителни разходи/трансфери и други плащания. По проекта на

акт е изготвена финансова обосновка съгласно Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация за актове, които не оказват въздействие върху държавния бюджет.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на постановление на Министерския съвет, заедно с доклада и частичната предварителна оценка на въздействието бяха публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации. В съответствие с разпоредбата на чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации беше публикувано и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ от администрацията на Министерския съвет по частичната предварителна оценка на въздействието. Срокът за предложения, становища и възражения по публикуваните за обществена консултация документи беше 30 дни, съгласно чл. 26, ал. 4, изречение първо от Закона за нормативните актове и към доклада е приложена справка за отразяване на получените предложения.

Предложеният проект на акт не е свързан с транспониране на актове на Европейския съюз, поради което не е извършен анализ за съответствие с правото на Европейския съюз и не е изготвена справка за съответствие с него.

Проектът на решение на Министерския съвет е съгласуван по реда на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените в установения срок становища са отразени съгласно приложената таблица.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

- Приложения:**
1. Проект на Постановление на Министерския съвет;
 2. Одобрена финансова обосновка;
 3. Съгласувателни становища и справка за отразяването им;
 4. Справка за отразяване на коментарите от Портала за обществени консултации;
 5. Частична предварителна оценка на въздействието;
 6. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
 7. Електронен носител.

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:**

ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА